

شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه فعالیت‌های تندرستی و ورزشی معلولین کشور

امین بشارت فر: دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران
حسن فهیم دوین: دانشیار، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران (✉ نویسنده مسئول) fahim_pe@yahoo.com
حسین پیمانی زاد: دانشیار، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران
مجتبی احمدی: استادیار، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد بندرگز، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرگز، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

مدیریت اثربخش،
ورزش معلولین،
الگوهای ذهنی،
خبرگان

زمینه و هدف: شناسایی شاخص‌های مدیریت ورزش معلولین کشور قدم اول برای تغییر سبک زندگی این قشر از مردم جامعه و حضور آن‌ها در جامعه به خصوص در اماکن ورزشی است؛ بنابراین هدف تحقیق حاضر شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه فعالیت‌های تندرستی و ورزشی معلولین کشور بود.

روش کار: این تحقیق از نظر روش تحلیل اکتشافی و از نوع کیفی بود. جامعه آماری شامل اساتید و خبرگان مدیریت ورزش معلولین و اماکن ورزشی و مسئولین فدراسیون و هیات‌های استانی جانبازان و معلولین کشور بودند. روش نمونه‌گیری مورد استفاده برای تکمیل پرسش‌نامه کیو به صورت هدفمند بود که ۳۱ پرسش‌نامه به صورت صحیح بازگردانده شد. در این پژوهش داده‌های حاصل از مرتب‌سازی عبارات کیو در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ وارد و از طریق چرخش واریمکس، آزمون رتبه بندی فریدمن و مدل‌سازی معادلات ساختاری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد در مجموع ۱۱ الگوی ذهنی در مورد شاخص‌های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور شناسایی شد که این ۱۱ عامل در مجموع ۹۰ درصد از واریانس‌ها را تبیین کرده و پوشش می‌دهند که الگوهای ذهنی به ترتیب شامل مدیریت گرایان، طرفداران برنامه‌ریزی، اقتصادگرایان، رسانه‌گرایان، عوامل شخصی، تأثیر خانواده و دوستان، سخت‌افزارگرایان، عوامل شهری و دسترسی، قانون‌گرایان، عوامل اجتماعی- فرهنگی و نرم‌افزارگرایان بود.

نتیجه‌گیری: به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که با شناخت عوامل مؤثر در مشارکت افراد معلول به فعالیت بدنی، می‌توان راه را برای حفظ و توسعه سلامتی آن‌ها افزایش داد. لذا، توجه به مقوله‌های به دست آمده امری مهم در راستای ورزش معلولین می‌باشد.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Beshrrat Far A, Fahim Devin H, Peymanizad H, Ahmadi M. Identifying Factors Affecting the Development of Health and Sports Activities of Disabled People in the Country. Razi J Med Sci. 2024(10 Jan);30.164.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 4.0 صورت گرفته است.

Identifying Factors Affecting the Development of Health and Sports Activities of Disabled People in the Country

Amin Beshrrat Far: PhD Student in Sports Management, Department of Physical Education and Sport Sciences, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

Hasan Fahim Devin: Associate Professor, Department of Physical Education and Sport Sciences, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran (* Corresponding Author) fahim_pe@yahoo.com

Hussein Peymanizad: Associate Professor, Department of Physical Education and Sport Sciences, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran

Mojtaba Ahmadi: Assistant Professor, Department of Physical Education and Sport Sciences, Bandargaz Branch, Islamic Azad University, Bandargaz, Iran

Abstract

Background & Aims: If sports are important for everyone in daily life so that not doing sports activities does not cause much disturbance in daily life, it is considered a necessary and vital part of daily activities for disabled people. If it is not paid, there will be an interruption and disturbance in the path of recovery or maintaining the current conditions. In the research conducted on people's health, it was found that exercise is one of the best treatments for disability. Considering the role and importance of sports in the development and strengthening of physical and mental-psychological powers in general for all members of society, as well as the importance of sports in particular for people with disabilities in helping to improve the physical condition and preventing the deterioration and progression of physical problems and movement, their complications and diseases, as well as creating motivation and encouragement and life expectancy through their recruitment and presence in sports fields is of special importance as a vital issue that requires targeted and effective management. It is in this field. On the other hand, there is an urgent need to further develop sports activities at the country level, and especially the importance of promoting and continuing the mental health of the disabled and veterans, so in order to improve the performance of sports spaces, create new design criteria. It is necessary for sports facilities and effective management of material and human resources in this field. Today, unfortunately, many stadiums and sports centers have not been considered for the use of disabled people in terms of construction and architecture, and this shows their incompatibility and lack of basic adaptation to the physical condition of disabled people. Therefore, in the creation of new stadiums, the city manager should adapt the plans of these buildings to the standard criteria of environmental adaptation for the disabled, and in the field of old stadiums, they should be used by veterans as much as possible. and disabled people to improve and improve and finally, the return of veterans and disabled people to the field of activity and social life requires the adaptation of the social and urban environment, especially the adaptation of stadiums and sports fields, so that the necessary conditions for the return of veterans can be created. Provided disabled people to society and their active participation in social life. Various research and articles have been done in the field of sports facilities and facilities for veterans and disabled people. Also, most of the research that has been done in this field; has investigated the extent of adaptation of various sports and urban spaces for the use of veterans and disabled people as an important and special segment of society. The research results have shown that the criteria for designing sports facilities and complexes for veterans and disabled people are weaker than the standards. The standards of veterans and disabled people have not been observed in the design of sports facilities and complexes. The sports facilities and spaces of Tehran city are largely not suitable for the use of disabled people and they do not have good access, especially for disabled people, which are only part of the issues facing the management in disabled sports. Limited research has

Keywords

Effective Management, Disabled Sports, Mental Models, Experts

Received: 05/08/2023

Published: 08/01/2024

investigated the obstacles to the participation of disabled people in sports and physical activities, during which the role of effective management of material and human resources in the development of disabled sports in the country is seen. The weakness of managerial research in the field of sports for the disabled is outstanding considering the number of disabled people in the world and in our country and the importance of creating and managing the effective part of sports facilities and adapting them for veterans and disabled people, and there is a need for many studies and researches. be done in this regard; Also, according to the above topics, it can be said that identifying the indicators of sports management for disabled people in the country is the first step to changing their lifestyle and the presence of disabled people in society, especially in sports venues. Therefore, due to the very key and important role of sports to maintain the health and mobility, and vitality of this segment of society, the current research is to investigate and analyze the factors affecting walking, keeping in mind the existing limitations on the path of these special segments of the society. It is hoped that the results of this research will be taken into consideration in future plans regarding the sports of veterans and disabled people and their essential needs for physical activity and sports.

Methods: This research was qualitative in terms of exploratory analysis method. The statistical population included professors and experts in the management of disabled sports and sports venues, and officials of the federation and provincial boards of veterans and disabled people. The sampling method used to complete the Q questionnaire was targeted and 31 questionnaires were returned correctly. In this research, the data obtained from the sorting of Q statements were entered into spss software version 22 and analyzed through varimax rotation, Friedman's ranking test, and structural equation modeling.

Results: The findings showed that a total of 11 mental patterns were identified regarding the indicators of effective management in disabled sports in the country, and these 11 factors explained and covered 90% of the variances. In order, it included management, planning supporters, economists, media, personal factors, the influence of family and friends, hardware lists, urban factors and access, legalists, sociocultural factors, and software.

Conclusion: The results of the research showed that 55 expressions were identified as factors of effective management indicators in the sports of disabled people in the country. These factors were similar or related to each other in some cases, which finally reduced to 44 terms. In general, the findings of the research showed that the indicators of effective management in disabled sports in the country do not revolve around a specific axis, and from different aspects, disabled sports and effective management indicators depend on various factors that are necessary for success in this The arena is not focused on one field or two fields. Because these factors ranged from management, planning, hardware and software, socio-cultural, and media to even personal factors. Therefore, in this goal, it is not possible to fully categorize and analyze the expressions of the factors, and these factors should be logically categorized and then discussed them. For this reason, various aspects of these factors were discussed further. Based on the points given by the experts to the Q factors, as well as the interviews and how the cards are valued in the Q chart by the experts, the analysis and interpretation of the opinions and views in each mental model have been done, which are from management, planning supporters, hardware lists, Softwares, personal factors, personal factors, the influence of family and friends, socio-cultural factors, economists, urban factors and access, legalists, media. In general, it can be concluded that by knowing the effective factors in the participation of disabled people in physical activity, it is possible to increase the way to maintain and develop their health.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Beshrarat Far A, Fahim Devin H, Peymanizad H, Ahmadi M. Identifying Factors Affecting the Development of Health and Sports Activities of Disabled People in the Country. Razi J Med Sci. 2024(10 Jan);30:164.

Copyright: ©2024 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

*This work is published under CC BY-NC-SA 4.0 licence.

مقدمه

اگر ورزش برای همگان به طور جنبی در زندگی روزانه مطرح است به طوری که عدم انجام فعالیت‌های ورزشی اختلال چندانی در زندگی روزمره ایجاد نمی‌کند، برای معلولین جزئی ضروری و حیاتی از فعالیت‌های روزانه تلقی می‌شود و در صورت نپرداختن بدان، وقفه و اختلالی در مسیر بهبودی یا حفظ شرایط کنونی به وجود خواهد آمد (۱). در تحقیقاتی که برای سلامتی افراد انجام شد، مشخص گردید که ورزش یکی از بهترین درمان‌های معلولیت است (۲). با توجه به نقش و اهمیت ورزش در توسعه و تقویت قوای جسمانی و روحی- روانی به صورت عام برای کلیه افراد جامعه و نیز اهمیت ورزش به صورت خاص برای افراد با معلولیت در کمک به بهبود وضعیت جسمانی و پیشگیری از وخامت و پیشرفت مشکلات فیزیکی و حرکتی، عارضه‌ها و بیماری‌های آن‌ها، همچنین ایجاد انگیزه و تشویق و امید به زندگی از طریق جذب و حضور آن‌ها در میادین ورزشی به عنوان یک امر حیاتی از اهمیت ویژه برخوردار است که نیازمند مدیریت هدفمند و اثر بخش در این حوزه می‌باشد (۳). از طرف دیگر، نیاز مبرم به توسعه بیش از پیش فعالیت‌های ورزشی در سطح کشور و به خصوص اهمیتی که در پیشبرد و تداوم سالم سازی فکر و روان معلولین و جانبازان وجود دارد، لذا برای دستیابی به بهبود عملکرد فضاهای ورزشی، ایجاد ضوابط طراحی جدید برای اماکن ورزشی و مدیریت اثر بخش منابع مادی و انسانی در این حوزه ضروری است (۴). امروزه متأسفانه بسیاری از ورزشگاه‌ها و مراکز ورزشی از نظر ساختمان‌سازی و معماری برای استفاده معلولین در نظر گرفته نشده است و این روشنگر ناسازگاری و نداشتن تطبیق اصولی آن‌ها با وضعیت جسمی معلولان می‌باشد (۵). لذا، در ایجاد ورزشگاه‌های جدیدالتأسیس مدیریت شهری باید نقشه‌های این ساختمان‌ها را با معیارهای استاندارد مناسب‌سازی محیطی برای معلولین تطبیق دهند و در زمینه ورزشگاه‌های قدیمی نیز باید آن‌ها را تا جایی که امکان دارد برای استفاده جانبازان و معلولین بهبود و اصلاح کنند و نهایتاً اینکه بازگشت جانبازان و معلولین به عرصه فعالیت و زندگی اجتماعی، نیازمند مناسب‌سازی محیط اجتماعی و شهری به ویژه

مناسب‌سازی ورزشگاه‌ها و میادین ورزشی بوده تا از این طریق بتوان شرایط لازم جهت بازگشت جانبازان و معلولین را به جامعه و مشارکت فعال آن‌ها را در زندگی اجتماعی فراهم کرد (۶).

تحقیقات و مقالات مختلفی در زمینه وضعیت امکانات و تاسیسات ورزشی جانبازان و معلولین انجام گرفته است (۷ و ۸). همچنین اکثر تحقیقاتی که در این زمینه صورت گرفته است به بررسی میزان مناسب‌سازی فضاهای مختلف ورزشی و شهری برای استفاده جانبازان و معلولین به عنوان قشر مهم و خاصی از جامعه پرداخته است. نتایج پژوهش‌ها نشان داده‌اند، که معیار طراحی اماکن و مجموعه‌های ورزشی برای جانبازان و معلولین ضعیف‌تر از استانداردها می‌باشد (۹). در طراحی اماکن و

مجموعه‌های ورزشی استانداردهای جانبازان و معلولین رعایت نشده است (۱۰). اماکن و فضاهای ورزشی شهر تهران به نسبت زیادی برای استفاده افراد معلول مناسب نبوده و از دسترسی خوبی بویژه برای افراد معلول برخوردار نیستند که این موارد تنها بخشی از مسائل پیش روی مدیریت در ورزش معلولین می‌باشد (۱۱).

بحث‌های اخیر در میان پژوهشگران و متخصصان نشان می‌دهد که شیوه‌های مدیریت فعلی در سازمان‌ها رضایت بخش و مؤثر نیست، لذا نیاز به پیاده‌سازی سبک‌های مدیریت اثر بخش برجسته می‌گردد (۱۲). توسعه مدیریت اثربخش برای مقابله با چالش‌ها و برنامه‌های خاص هر سازمان به عنوان یک نیاز فوری در بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌ها در رقابت‌های جهانی، تغییرات سریع تکنولوژی و محیط به شمار می‌رود (۵). امروزه تمایل به آموزش و توسعه در سازمان‌های موفق در سرتاسر جهان و مهارت‌های مؤثر در مقابله با چالش‌های خاص در سازمان برای دستیابی به اهداف و مأموریت‌ها در سازمان مبحث جدیدی است که در شبکه سازمان جهانی انعطاف پذیر، یکنواخت و متنوع مشخص می‌شود (۷). مدیریت اثربخش به کارکنان و سازمان کمک می‌نماید تا آنان کارایی و اثر بخشی خویش را بهبود ببخشند. از طرفی توسعه سریع فناوری و جهانی شدن نیز روندی از رقابت‌های فشرده را نشان می‌دهد که وجود مدیریت اثربخش در این محیط‌های

ضعف پژوهش‌های مدیریتی در حوزه ورزش معلولین با توجه به شمار جمعیت معلول در جهان و کشور ما و اهمیت ایجاد و مدیریت اثر بخش امکانات ورزشی و مناسب‌سازی آن برای جانبازان و معلولین برجسته است و نیاز است تا مطالعات و پژوهش‌های زیادی در این خصوص انجام شود. همچنین با توجه به مباحث فوق می‌توان گفت شناسایی شاخص‌های مدیریت ورزش معلولین کشور قدم اول برای تغییر سبک زندگی آنان و حضور معلولان در جامعه به خصوص در اماکن ورزشی است. لذا، به دلیل نقش بسیار کلیدی و مهم ورزش برای حفظ سلامتی و تحرک و نشاط این قشر از جامعه، تحقیق حاضر برآن است تا با در نظر داشتن محدودیت‌های موجود بر سر راه این اقشار خاص جامعه، به بررسی و تحلیل عوامل مؤثر بر پیاده‌سازی مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور بر اساس روش شناسی کیو پردازد که امید است نتایج حاصل از پژوهش حاضر در برنامه‌ریزی‌های آتی درباره ورزش جانبازان و معلولین و نیازهای ضروری آنان به فعالیت بدنی و ورزش مورد توجه قرار گیرد.

روش کار

تحقیق حاضر از منظر هدف از نوع تحقیقات کاربردی و از نظر نوع داده‌ها از نوع تحقیقات آمیخته (کیفی و کمی) و از نوع توصیفی-اکتشافی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق حاضر شامل دو بخش بود: در بخش مصاحبه عمیق و نیمه ساختاریافته، شامل ورزشکاران معلول، مربیان ورزشی، سرپرستان ورزشی، پیشکسوتان، مسئولین فدراسیون، هیات‌های استانی و مدیران اماکن ورزش جانبازان و معلولین بود که باید دارای ویژگی‌های آشنایی با مدیریت اماکن ورزشی و مدیریت ورزش معلولین، یا سابقه تدریس و کار پژوهشی در این زمینه و یا سابقه ساخت، نظارت و مدیریت اماکن ورزشی را باشند. جامعه آماری در بخش کیو شامل ورزشکاران معلول، مربیان ورزشی، سرپرستان ورزشی، پیشکسوتان، مدیران اماکن ورزش معلولین بود. روش نمونه‌گیری مورد استفاده در بخش مصاحبه، روش هدفمند بود که با مصاحبه با ۱۵ نفر به فلت اطلاعاتی منجر شد و همان ۱۵ نفر به عنوان نمونه در این بخش در نظر گرفته شد و روش نمونه‌گیری مورد استفاده برای تکمیل پرسش

پیموده ضروری به نظر می‌رسد (۲). ویژگی‌ها و سبک‌های مدیریت اثربخش در فرهنگ‌سازی، بهره‌وری کارکنان و در نهایت، در موفقیت یا شکست تعیین‌کننده هستند. یک مدیر باید توانایی هدایت، نظارت، تشویق، القاء کردن، هماهنگی، تسهیل در امور و پیشرو بودن در تغییر را داشته باشد و ویژگی‌های رهبری خود و دیگران را بسط دهد و از برنامه‌ریزی، مهارت‌های ارتباطی و سازمانی بهره‌جوید. این گونه مهارت‌ها در رهبری مهم می‌باشند ولی بیشتر از آن ویژگی‌هایی مانند: درستکاری، وجدان کاری، جرات، تعهد، صداقت، اشتیاق، اراده، شفقت و حساسیت است که مهم‌تر محسوب می‌شود (۸) که سازمان‌های ورزشی نیز از این قاعده مستثنی نمی‌باشند و با توجه به ضعف عملکرد سازمان‌های مسئول در ورزش معلولین، این خلاء در مدیریت ورزش معلولین کشور نیز احساس می‌گردد (۶).

همچنین پژوهش‌های محدودی به بررسی موانع مشارکت معلولین در ورزش و فعالیت‌های بدنی پرداخته است که در خلال اینها می‌توان به نقش مدیریت اثربخش منابع مادی و انسانی در توسعه ورزش معلولین در کشور اشاره کرد. در این راستا آرنل در پژوهشی عوامل افزایش انگیزه در کودکان را مواردی همچون خانواده، علاقمندی‌های کودک، برنامه‌ها و امکانات موجود، انگیزه اجتماعی و تجربیات جسمانی از فعالیت بدنی نام برد. موفات در مطالعه‌ای نشان داد که فقدان حمایت و مشاوره، مشکلات محیطی و نداشتن اوقات فراغت از جمله موانع ورزش با دیگران است و دریافت حمایت، داشتن یک نگرش مثبت، داشتن زمان فراغت و به حداقل رساندن موانع محیطی به عنوان راه حل برای کمک به مشارکت در ورزش پیشنهاد شد. دوی و همکاران در پژوهشی دریافتند که هرچه از موانع محیطی (مناسب‌سازی محیط شهری) کاسته شود، میزان مشارکت افراد معلول به ویژه افراد ویلچری در فعالیت‌های اجتماعی، تحصیلی و تفریحی افزایش می‌یابد که موانع و انگیزه‌های مشارکت در فعالیت بدنی و ورزش معلولین نیاز به تدوین شاخص‌هایی دارد که مدیران ورزش بتوانند از آن‌ها در زمینه برنامه‌ریزی در جهت جلب مشارکت و توسعه ورزش و فعالیت بدنی در بین معلولین استفاده کنند.

کلیدی در مرحله کدگذاری باز و مستندسازی مفاهیم ثبت شد. همچنین جهت حفظ اصالت داده‌ها در این پژوهش با استفاده از مستندسازی مفاهیم استخراج شده و کنترل مشارکت‌کنندگان در پژوهش تلاش شد که نشان داده شود یافته‌های حاضر، بی‌طرفانه و منصفانه منعکس شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش کیو و با استفاده از نظرسنجی گروه دلفی انجام و با کمک نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

توصیف ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان بخش مصاحبه نشان داد که از بین ۱۵ نفر مصاحبه شونده ۴ نفر مسئولین فدراسیون، هیات‌های استانی و مدیران اماکن ورزشی، ۴ نفر از پژوهشگران این حوزه با ۵ سال سابقه

نامه کیو نیز به صورت هدفمند بود و پرسش نامه برای ۳۵ نفر از افراد خبره توزیع شد که ۳۱ پرسش نامه به صورت صحیح بازگردانده شد.

جمع آوری داده‌ها در بخش کیفی و به منظور شناسایی شاخص‌های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور از طریق مصاحبه نیمه سازمان یافته و اکتشافی با خبرگان و همچنین از طریق پرسش نامه کیو صورت پذیرفت. در تحقیق حاضر روایی داده‌ها از طریق مشورت با خبرگان که در مورد اصول و مبانی مدیریت در ورزش اشراف دارند، تعیین شد. به منظور رسیدن به این هدف، نتایج تحلیل به ۵ نفر از خبرگان نشان داده شد. یافته‌های حاصل از این کار، یافته‌های کلی پژوهش را تأیید نمود. جهت بررسی شباهت (اعتبار بیرونی) بین گزارش پژوهش و بافتی که مطالعه در آن صورت گرفته است. در مطالعه حاضر، تمامی نکات

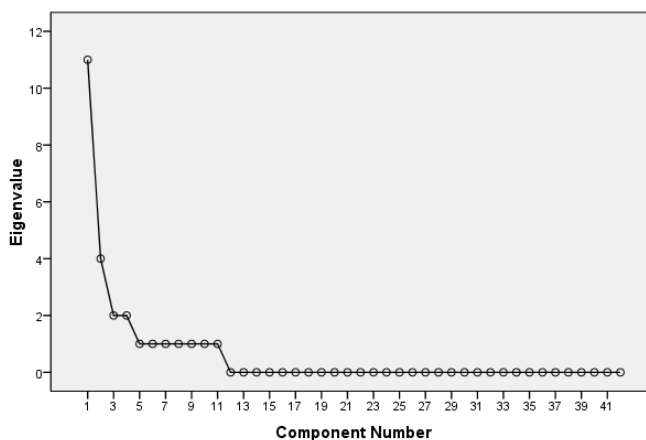
جدول ۱- کدهای تأیید شده از فرآیند مصاحبه‌ها توسط تیم تحقیق و گروه دلفی

شماره گویه	گزاره و کد کلامی	تعداد تکرار
۱	دیدگاه و نگرش مثبت مدیران ورزش به مسئله معلولین و نیازهای ورزشی آنان	۴
۲	وجود اراده مسئولین ورزش در توسعه ورزش معلولین کشور	۷
۳	نظارت و کنترل بر اجرای برنامه‌های توسعه ای ورزش معلولین	۳
۴	توسعه ارتباطات بین سازمان های ورزشی و سایر نهادها جهت توسعه ورزش معلولین	۸
۵	تقسیم عادلانه منابع مالی، فیزیکی و انسانی در جهت توسعه رشته	۲
۶	کاهش سیاسی بازی مدیریت و تمرکز بر روی پیاده سازی برنامه های ورزش معلولین	۹
۷	تدوین برنامه های راهبردی و توسعه ای در ورزش معلولین	۱۱
۸	تدوین و اجرای برنامه های عملیاتی جهت رفع نیازهای حال در ورزش معلولین	۷
۹	آینده نگری و طرح ریزی اقدامات لازم جهت نیازهای ورزشی آینده معلولین	۵
۱۰	برنامه ریزی در جهت گسترش روابط عمومی و رسانه ای ورزش معلولین	۳
۱۱	برنامه ریزی برای جذب حامیان مالی و سرمایه گذاران بخش خصوصی با هدف توسعه ورزش معلولین	۴
۱۲	ساخت فضاها، پایگاه ها و اماکن ورزشی مختص معلولین و متناسب با نیازهای آنان	۷
۱۳	طراحی مناسب فضای داخلی اماکن ورزشی موجود متناسب با معلولین	۱۳
۱۴	وجود امکانات و تجهیزات استاندارد و ایمن متناسب با نیازهای معلولین	۸
۱۵	توجه به دسترسی ها به اماکن ورزشی و پارکینگ متناسب با نیازهای معلولین	۱۵
۱۶	تربیت نیروی متخصص (مربی، مشاور و ...) برای ورزش معلولین	۱۲
۱۷	تدوین برنامه ها و برگزاری کارگاه های دانش افزایی و آگاهی بخشی به معلولین در خصوص آثار پرداختن به ورزش و فعالیت بدنی	۹
۱۸	فراخوان طرح های پژوهشی در خصوص راهکارهای جذب و ترغیب حداکثری معلولین	۶
۱۹	در دسترس بودن اطلاعاتی در خصوص اماکن ورزشی ویژه معلولین	۸
۲۰	تقویت اعتماد به نفس و عزت نفس در معلولین جهت حضور و شرکت در فعالیت های ورزشی	۵
۲۱	تقویت حس خودکارآمدی معلولین جهت درک توانایی های خود	۸
۲۲	کسب تجربه مثبت معلولین از پرداختن به ورزش	۱۱
۲۳	کاهش ترس از تمسخر در کمک خواستن از دیگران در محیط های ورزشی	۸
۲۴	علاقتمندی و پذیرفتن سبک زندگی سالم و فعال از سوی معلولین	۶
۲۵	تشویق و ترغیب خانواده به ورزش و فعالیت معلولین	۷
۲۶	حمایت و همراهی دوستان و همسالان در ورزش	۹

جدول ۱- ادامه

شماره گویه	گزاره و کد کلامی	تعداد تکرار
۲۷	نگرش و طرز فکر مثبت اقوام و نزدیکان به فعالیت ورزشی معلولین و تشویق آنان	۱۲
۲۸	تغییر دید منفی در جامعه نسبت به معلولین و ورزش معلولین	۴
۲۹	تغییر نگرش ترحم آمیز به معلولین و فعالیت بدنی آنان در جامعه	۶
۳۰	تقویت حمایت اجتماعی از ورزش معلولین	۹
۳۱	مهار تورم و گرانی ورزش، وسایل و خدمات ورزشی	۱۴
۳۲	مشکلات مالی معلولین و خانواده های آنان در رفت و آمد و استفاده از اماکن ورزشی (شهریه)	۱۲
۳۳	مشکلات شغل یابی و درآمدی معلولین	۳
۳۴	ترافیک شهری خصوصا در کلان شهرها	۳
۳۵	آلودگی هوا	۷
۳۶	معايير غير استاندارد برای ترد معلولین در سطح شهر	۱۲
۳۷	حمل و نقل نامتناسب با ویژگی های معلولین	۱۱
۳۸	وجود قوانین حمایتی برای پرداختن به ورزش معلولین	۸
۳۹	قوانین بکارگیری معلولین در مشاغل و توجه به سطح درآمدی آنان	۹
۴۰	اختصاص ردیف بوجه مختص معلولین و سلامتی معلولان	۱۱
۴۱	تصویب قوانین دولتی با هدف توسعه در ورزش معلولین کشور	۱۳
۴۲	پوشش رسانه ای مسابقات ورزشی معلولین	۷
۴۳	اختصاص برنامه های ویژه برای ورزش معلولین	۵
۴۴	ارائه برنامه های آگاهی بخش و اطلاع رسانی با هدف ترغیب معلولین به ورزش	۱۴

Scree Plot

شکل ۱- نمودار سنگ‌ریزه (اسکری) الگوهای ذهنی خبرگان

استفاده از مصاحبه و بررسی مبانی نظری تحقیق مربوط به موضوع تحقیق شاخص‌های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور شناسایی شد که در جدول ۱ بیان شد.

به کمک تحلیل عاملی کیو، الگوهای ذهنی گوناگون خبرگان شناسایی و به کمک آن به پرسش‌های پژوهش پاسخ داده شد. برای تعیین تعداد مطلوب مولفه‌ها نمودار سنگ‌ریزه مورد استفاده قرار گرفت. این شکل ۱ بیانگر تغییرات مقادیر ویژه در ارتباط با عامل‌ها

کار و ۷ نفر از اساتید مدیریت ورزشی با ۱۰ سال سابقه کار بودند. توصیف ویژگی‌های مشارکت کنندگان در پژوهش نشان داد که از بین ۳۱ نفر مشارکت کننده ۸ نفر از ورزشکاران معلول با سابقه بالای ۵ سال، ۹ نفر مربیان ورزشی و ۶ نفر سرپرستان ورزشی با سابقه بالای ۱۰ سال، ۵ نفر از پیشکسوتان ورزش معلولین با سابقه بالای ۲۰ سال و ۳ نفر از مدیران اماکن ورزشی با سابقه بالای ۵ سال بودند. شاخص‌های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور بر اساس روش شناسی کیو با

جدول ۲- میزان واریانس تبیین شده هر عامل یا الگوی ذهنی و مقدار ویژه آن

چرخش متعامد عامل‌ها			تعداد الگوهای ذهنی پژوهش
واریانس تجمعی	درصد واریانس	جمع کل	
۲۱/۱۴۲	۲۱/۱۴۲	۱۰/۱۱۴	الگوی ذهنی اول: مدیریت گرایان
۳۸/۲۷۴	۱۷/۱۳۲	۹/۶۷۸	الگوی ذهنی دوم: طرفداران برنامه ریزی
۵۱/۲۸۸	۱۳/۰۱۴	۸/۸۰۰	الگوی ذهنی سوم: سخت افزار گرایان
۶۲/۲	۱۰/۹۱۲	۷/۶۱۰	الگوی ذهنی چهارم: نرم افزار گرایان
۷۱/۳۷۳	۹/۱۷۴	۶/۴۲۸	الگوی ذهنی پنجم: عوامل شخصی
۷۷/۶۷۴	۶/۳۰۰	۵/۰۶۹	الگوی ذهنی ششم: تاثیر خانواده و دوستان
۸۱/۶۹۱	۴/۰۱۷	۴/۱۲۸	الگوی ذهنی هفتم: عوامل اجتماعی-فرهنگی
۸۵/۰۱۲	۳/۳۳۱	۳/۹۰۹	الگوی ذهنی هشتم: اقتصادگرایان
۸۷/۳۳۱	۲/۲۱۹	۲/۵۴۱	الگوی ذهنی نهم: عوامل شهری و دسترسی
۸۹/۳۴۳	۲/۰۱۲	۲/۰۱۳	الگوی ذهنی دهم: قانون گرایان
۹۰/۵۶۸	۱/۳۲۵	۱/۷۱۰	الگوی ذهنی یازدهم: رسانه گرایان

جدول ۳- الگوهای ذهنی شناسایی شده

شماره	عوامل مدیریت اثر بخش ورزش معلولان	الگوهای ذهنی
۱	گویه ۱/ گویه ۲/ گویه ۳/ گویه ۴/ گویه ۵/ گویه ۶	مدیریت گرایان
۲	گویه ۷/ گویه ۸/ گویه ۹/ گویه ۱۰/ گویه ۱۱	طرفداران برنامه ریزی
۳	گویه ۱۲/ گویه ۱۳/ گویه ۱۴/ گویه ۱۵	سخت افزار گرایان
۴	گویه ۱۶/ گویه ۱۷/ گویه ۱۸/ گویه ۱۹	نرم افزار گرایان
۵	گویه ۲۰/ گویه ۲۱/ گویه ۲۲/ گویه ۲۳/ گویه ۲۴	عوامل شخصی
۶	گویه ۲۵/ گویه ۲۶/ گویه ۲۷	تاثیر خانواده و دوستان
۷	گویه ۲۸/ گویه ۲۹/ گویه ۳۰	عوامل اجتماعی-فرهنگی
۸	گویه ۳۱/ گویه ۳۲/ گویه ۳۳	اقتصادگرایان
۹	گویه ۳۴/ گویه ۳۵/ گویه ۳۶/ گویه ۳۷	عوامل شهری و دسترسی
۱۰	گویه ۳۸/ گویه ۳۹/ گویه ۴۰/ گویه ۴۱	قانون گرایان
۱۱	گویه ۴۲/ گویه ۴۳/ گویه ۴۴	رسانه گرایان

الگوهای ذهنی نشان می‌دهد. در نهایت در شکل ۲ الگوهای ذهنی شناسایی شده و مدل مفهومی رسم شد.

بحث

نتایج تحقیق نشان داد که ۵۵ عبارت به‌عنوان عوامل شاخص‌های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور شناسایی شد. این عوامل در برخی موارد به یکدیگر شباهت یا مربوط بودند که در نهایت به ۴۴ عبارت کاهش پیدا کرد. به طور کلی یافته‌های تحقیق نشان داد که شاخص‌های مدیریت اثربخش در ورزش معلولین کشور حول یک محور خاص نمی‌چرخد و از جنبه‌های مختلفی، ورزش معلولین و شاخص‌های مدیریت اثربخش به عوامل مختلفی بستگی دارند که برای موفقیت در این عرصه معطوف به یک حیطة یا دو

می‌باشد. با توجه به دیدگاه خبرگان، مجموعاً ۱۱ عامل بالاتر از یک شناسایی شدند.

جدول ۲ نشان می‌دهد که با توجه به دیدگاه افراد، جمعاً ۱۱ عامل شناسایی شده است که این ۱۱ عامل چیزی حدود ۹۰ درصد از واریانس را تبیین و پوشش می‌دهند که مقدار بسیار بالایی است.

برای تفسیر و شناسایی عامل‌ها از ماتریس چرخش یافته عامل‌ها استفاده شد. به کمک این ماتریس مشخص شد که کدام یک از مشارکت کنندگان باعث ایجاد هر یک از الگوهای ذهنی شده‌اند و به وضوح مشخص شد که کدام خبره باعث به وجود آمدن کدام الگوی ذهنی شده است. به منظور استخراج تک تک الگوهای ذهنی نمودار تکمیل شده نفرات مورد بررسی قرار داده شده و عوامل مشترک در گروه خبرگان نیز استخراج شد. جدول ۳ نتایج نهایی را به تفکیک

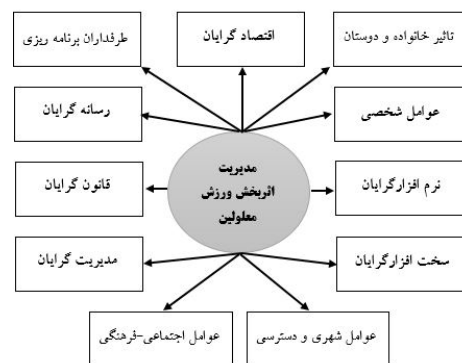

معلولین، تقسیم عادلانه منابع مالی، فیزیکی و انسانی در جهت توسعه رشته و کاهش سیاسی بازی مدیریت و تمرکز بر روی پیاده سازی برنامه های ورزش معلولین بود (۴).

در الگوی ذهنی طرفداران برنامه ریزی، به طور خاص به یکی از ارکان مهم مدیریت، یعنی برنامه ریزی اشاره می کند و بیان می کند که برای مدیریت اثربخش ورزش معلولان باید برنامه ریزی های راهبردی و عملیاتی برای رسیدن به موفقیت های بیشتر تدوین کرد و راه رسیدن به این موفقیت از برنامه ریزی درست می گذرد (۵). خبرگان در این الگوی ذهنی تاکید زیادی بر مسائلی همچون تدوین برنامه های راهبردی و توسعه ای در ورزش معلولین، تدوین و اجرای برنامه های عملیاتی جهت رفع نیازهای حال در ورزش معلولین، آینده نگری و طرح ریزی اقدامات لازم جهت نیازهای ورزشی آینده معلولین، برنامه ریزی در جهت گسترش روابط عمومی و رسانه ای ورزش معلولین و برنامه ریزی برای جذب حامیان مالی و سرمایه گذاران بخش خصوصی با هدف توسعه ورزش معلولین داشتند.

الگوی ذهنی سخت افزار گرایان به طور خاص اشاره می کند که ورزش معلولین نیازمند تجهیزات و امکانات است و برای مدیریت اثربخش آن باید به سخت افزارهای موجود که در اینجا منظور همان امکانات و تجهیزات فیزیکی است، توجه ویژه ای شود (۵). در این الگوی ذهنی مفاهیمی همچون ساخت فضاها، پایگاه ها و اماکن ورزشی مختص معلولین و متناسب با نیازهای آنان، طراحی مناسب فضای داخلی اماکن ورزشی موجود متناسب با معلولین، وجود امکانات و تجهیزات استاندارد و ایمن متناسب با نیازهای معلولین و توجه به دسترسی ها به اماکن ورزشی و پارکینگ متناسب با نیازهای معلولین تاکید شده است. در تحقیقات مختلفی نیز وجود امکانات فیزیکی و سخت افزاری جهت توسعه ورزش معلولین را به اثبات رسانده بود از جمله آرنل و رانکین که با این نتیجه همسو است.

خبرگانی که الگوی ذهنی نرم افزار گرایان را داشتند بر این عقیده بودند که برای مدیریت اثربخش ورزش معلولین باید به تربیت نیروی متخصص (مربی، مشاور و ...) برای ورزش معلولین پرداخت، برنامه ها و برگزاری کارگاه های دانش افزایی و آگاهی بخشی به معلولین در

شکل ۲- الگوهای ذهنی استخراج شده و مدل مفهومی تحقیق

حیطه نیست. زیرا این عوامل از دیدگاه مدیریتی گرفته، برنامه ریزی، سخت افزاری و نرم افزاری، اجتماعی فرهنگی، رسانه ای گرفته تا حتی به عوامل شخصی نیز معطوف بود (۲). از این رو در این هدف نمی توان به طور کامل به دسته بندی و تحلیل عبارات عوامل پرداخت و باید این عوامل به طور منطقی دسته بندی شوند و سپس در مورد آن ها بحث کرد. به همین دلیل در ادامه به جنبه های مختلف این عوامل بیشتر پرداخته شد. بر اساس امتیازات داده شده از سوی خبرگان به عوامل کیو و همچنین مصاحبه ها و نحوه ای ارزش گذاری کارت ها در نمودار کیو از سوی خبرگان، تحلیل و تفسیر عقاید و دیدگاه ها در هر الگوی ذهنی صورت گرفته است که عبارتند از: مدیریت گرایان، طرفداران برنامه ریزی، سخت افزار گرایان، نرم افزار گرایان، عوامل شخصی، تأثیر خانواده و دوستان، عوامل اجتماعی- فرهنگی، اقتصاد گرایان، عوامل شهری و دسترسی، قانون گرایان، رسانه گرایان.

در الگوی مدیریت گرایان، افرادی که این الگوی ذهنی را داشتند مسائل مدیریتی را در راس مدیریت اثربخش ورزش معلولین می دانستند و اعتقاد ویژه ای داشتند که برای دستیابی به موفقیت و توفیق در ورزش معلولین باید از دیدگاه مدیریتی به این قضیه نگرینست و تمامی جنبه های مدیریتی را اعمال نمود. این الگوی ذهنی شامل مفاهیمی همچون دیدگاه و نگرش مثبت مدیران ورزش به مسئله معلولین و نیازهای ورزشی آنان، وجود اراده مسئولین ورزش در توسعه ورزش معلولین کشور، نظارت و کنترل بر اجرای برنامه های توسعه ای ورزش معلولین، توسعه ارتباطات بین سازمان های ورزشی و سایر نهادها جهت توسعه ورزش

خصوصاً آثار پرداختن به ورزش و فعالیت بدنی را تدوین کرد، فراخوان‌هایی برای طرح‌های پژوهشی در خصوص راهکارهای جذب و ترغیب حداکثری معلولین ترتیب دید و باید اطلاعات در خصوص اماکن ورزشی ویژه معلولین در دسترس باشد. به اعتقاد این گروه از خبره مسائل مدیریتی باید شامل نرم افزاری نیز باشد، زیرا این مسائل نقش ویژه‌ای در مدیریت اثربخش ورزش معلولین دارد (۷).

در الگوی ذهنی عوامل شخصی که به طور ویژه نگاهی به مسائل روان‌شناسانه نیز دارد بیان می‌کند که برای مدیریت اثربخش ورزش معلولین، باید به طور خاص روی شخص معلول نیز کار کرد، بدین معنی که ورزش معلولین در صورتی به درستی مدیریت می‌شود که در درجه اول وی نیز مشتاق به حضور در ورزش باشد و عوامل شخصی نیز که بعضاً به نگرش آن‌ها به ورزش می‌باشد را تحت تأثیر قرار دهد (۸). از این رو این الگوی ذهنی شامل مفاهیمی همچون تقویت اعتماد به نفس و عزت نفس در معلولین جهت حضور و شرکت در فعالیت‌های ورزشی، تقویت حس خودکارآمدی معلولین جهت درک توانایی‌های خود، کسب تجربه مثبت معلولین از پرداختن به ورزش، کاهش ترس از تمسخر در کمک‌خواستن از دیگران در محیط‌های ورزشی و علاقمندی و پذیرفتن سبک زندگی سالم و فعال از سوی معلولین بود (۵). در تحقیقات زیادی به نقش عوامل شخصی و فردی در توسعه ورزش معلولین اشاره کرد مانند آرلن و رانکین که با این نتیجه مطابقت داشت.

همان‌طور که عوامل شخصی در مدیریت اثربخش ورزش معلولین نقش دارند، نباید از نقش خانواده و دوستان به عنوان یک عامل روان‌شناسانه دیگر غافل ماند. به همین دلیل الگوی ذهنی تأثیر خانواده و دوستان، نقش مثبتی در مدیریت اثربخش ورزش معلولین دارد. این نتیجه به طور مشابهی در تحقیقات آرلن و رانکین نیز به دست آمده بود که با تحقیق حاضر همسو است. مهم‌ترین گویه‌های این الگوی ذهنی شامل تشویق و ترغیب خانواده به ورزش و فعالیت معلولین، حمایت و همراهی دوستان و همسالان در ورزش و نگرش و طرز فکر مثبت اقوام و نزدیکان به فعالیت ورزشی معلولین و تشویق آنان می-

باشد.

افرادی که الگوی ذهنی عوامل اجتماعی-فرهنگی را داشتند معتقد بودند که برای مدیریت اثربخش ورزش معلولین باید یک سری مواردی در جامعه از جمله مسائل فرهنگی و اجتماعی رعایت شود و فرهنگ‌سازی-هایی صورت بگیرد که معلولین نسبت به ورزش ترغیب داشته باشند و در جامعه منزوی نباشند (۳). به همین دلیل یکی از الگوهای ذهنی می‌باشد که به مسائل کلان محیطی اشاره می‌کند. این یافته با تحقیقات آرلن همسو و مطابقت داشت. این الگوی ذهنی شامل مفاهیمی همچون تغییر دید منفی در جامعه نسبت به معلولین و ورزش معلولین، تغییر نگرش ترحم‌آمیز به معلولین و فعالیت بدنی آنان در جامعه و تقویت حمایت اجتماعی از ورزش معلولین می‌باشد.

به مانند تمامی موارد مدیریتی، بخش اقتصاد نیز یکی از مهمترین ارکان مدیریت اثربخش است، در ورزش معلولین نیز الگوی ذهنی اقتصادگرایان اجتناب‌ناپذیر بود و به دلیل اینکه ورزش نیازمند مسائل اقتصادی و مالی برای توسعه است، پس وجود این الگوی ذهنی نیز در مدیریت اثربخش ورزش معلولین ضرورت دارد. در تحقیقات رانکین نیز به اقتصاد، موارد مالی و جنبه‌های سودآورانه ورزش معلولین برای توسعه اشاره کرده بود که با این نتیجه همپوشانی داشت. این الگوی ذهنی به طور خاص دربرگیرنده مفاهیمی همچون مهار تورم و گرانی ورزش، وسایل و خدمات ورزشی، مشکلات مالی معلولین و خانواده‌های آنان در رفت و آمد و استفاده از اماکن ورزشی (شهریه) و مشکلات شغل یابی و درآمدی معلولین بود (۱).

افرادی که الگوی ذهنی عوامل شهری و دسترسی را داشتند نگاه دقیقی به مسائل ورزش معلولین نیز داشتند، زیرا عوامل شهری و دسترسی اگر برای توسعه ورزش در سطح جامعه مهم است اما برای ورزش معلولین ضروری می‌باشد، زیرا ورزشکاران معلول به دلیل ناتوانی‌های جسمی که دارند باید امکانات شهری و دسترسی راحت‌تری داشته باشند (۷). از این رو این الگوی ذهنی شامل مفاهیمی همچون ترافیک شهری خصوصاً در کلان‌شهرها، آلودگی هوا، معابر غیر استاندارد برای تردد معلولین در سطح شهر و حمل و نقل نامتناسب با ویژگی‌های معلولین می‌باشد. در

عوامل مؤثر در مشارکت افراد معلول به فعالیت بدنی، می‌توان راه را برای حفظ و توسعه سلامتی آن‌ها افزایش داد. لذا، توجه به مقوله‌های به دست آمده امری مهم در راستای ورزش معلولین می‌باشد.

References

1. Aarsma EA, Dekker R, Geertzen JHB, Dijkstra PU. Sports participation after rehabilitation: Barriers and facilitators. *J Rehabil Med*. 2016;48:72-79.
2. McGarty AM, Melville CA. Parental perceptions of facilitators and barriers to physical activity for children with intellectual disabilities: A mixed methods systematic review. *Res Dev Disabil*. 2018;73:40-57.
3. Devi S, Goyal S, Ravindra S. Evaluation of Environmental Barriers faced by Wheelchair Users in India. *Disabil CBR Inclusive Dev*. 2013;24(3):61-74.
4. Jalali Farahani M, Ali Dost Qahfarhi A [Manage events and sports camps (Persian)]. Fourth Edition, Tehran: Tehran University, Publishing Institute. 2012:274.
5. Johnson W, Smith CP. Psychological Functioning & changes in leisure. Life style among Individuals with chronics secondary health problems related to spinal cord injury. *Ther Recreat J*. 2007;27(4):239-252.
6. Martin JJ, Prokesova E, Atkinson F. The psychology of wheelchair sport from hedonic to eudaimonic happiness. In KR Henderson (Eds.), *Wheelchairs: Percept Technol Adv Barriers*. 2017;7(4):88-99.
7. Moffat F, Paul L. Barriers and solutions to participation in exercise for moderately disabled people with multiple sclerosis not currently exercising: a consensus development study using nominal group technique. *Disabil Rehabil*. 2018:1-9.
8. Murphy EA. Understanding Thai Attitudes Toward Individuals with Physical Disabilities: Outcome of an International Adaptive Sports Training Program. 2018. https://tigerprints.clemson.edu/all_theses/2922
9. Oliver L, Stephan G, Michael N, Leonard A, Volker K, Werner K. Relegation of disabled children to lower age-levels in junior football – results and limitations of inclusion in recreational football. *Sci Med Football*. 2018;1(4):1-6.
10. Rankin AM. Understanding the barriers to participation in sport. 2012;2nd Ed. p. 212-214.
11. Rattray N. Contesting Urban Space and Disability in Highland Ecuador, City and society. 2013;25(1):25-46.
12. Shivaj D, Memetaj Impact of Leadership Versus Organizational Effectiveness in the Secondary Banking Sector in Albania. *Eur J Multidisciplin Stud*. 2021;2(5):170-176.

تحقیقات دوی و همکاران و راتری که به نتایج مشابهی دست یافته بودند و با این نتیجه همسو بود، اما با تحقیق ارسمنا همسو بود، زیرا نشان داد که امکانات و عوامل محیطی جزء عوامل منفی و بازدارنده در مشارکت افراد معلولیت فیزیکی پس از توان بخشی در ورزش می‌باشد (۲).

در الگوی ذهنی قانون گرایان به طور خاص اشاره می‌کند جهت مدیریت اثربخش ورزش معلولین نیازمند قانون و قانون گذاری درست در راستای ورزش معلولین است (۱۰). این الگوی ذهنی از عباراتی همچون وجود قوانین حمایتی برای پرداختن به ورزش معلولین، قوانین به کارگیری معلولین در مشاغل و توجه به سطح درآمدی آنان، اختصاص ردیف بودجه مختص معلولین و سلامتی معلولان و تصویب قوانین دولتی با هدف توسعه در ورزش معلولین کشور تشکیل شد.

در الگوی ذهنی رسانه گرایان اشاره می‌شود که پوشش رسانه‌ای ورزش معلولین کشور نقش بسیار مفیدی در مدیریت اثربخش دارد که بر کسی پوشیده نیست (۶). به عنوان مثال در بازی‌های پارالمپیک و پاراآسیایی که پخش تلویزیونی ورزش معلولین وجود دارد، بسیاری از مخاطبان ورزشی کشور جذب این مسابقات می‌شوند و به طور جدی مسابقات را دنبال و با پیروزی نمایندگان کشور خوشحال و با باختشان ناراحت می‌شوند (۳). این رفتار به منزله تأثیر فوق العاده رسانه در مدیریت اثربخش ورزش معلولین دارد. در تحقیق راتری نشان دادند پوشش رسانه‌ای ورزش معلولین سهم کمی را در تلویزیون و مطبوعات چاپی داشت که نشان دهنده عدم توجه به این مسئله در دیدگاه کلان است. ولی در تحقیق دیگری دوی و همکاران رسانه را به عنوان یکی از مهم ترین عوامل توسعه ورزش معلولان نشان داد. این الگوی ذهنی در برگزیده عباراتی همچون پوشش رسانه‌ای مسابقات ورزشی معلولین، اختصاص برنامه‌های ویژه برای ورزش معلولین و ارائه برنامه‌های آگاهی بخش و اطلاع رسانی با هدف ترغیب معلولین به ورزش می‌باشد.

نتیجه گیری

به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که با شناخت